

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
(SZTAB GENERALNY)

Warszawa, dn. 14. XI. 1922 r.

88625

Oddział II.

Nr 29465 /II Inf./II.C.

Telefon: Sztab Gen. 21.

DO

ADJUTANTURY GENERALNEJ

w Belwederze

Z rozkazu Szefa Sztabu Generalnego przedkładam do wiadomości odpis raportu Attache wojskowego w Londynie Nr.795/1 z dnia 27.X.1922 r. o nowym gabinecie angielskim.

1 załącznik.

Szef Oddziału II.Szt.Gen.

O t r z y m u j ą :

Szef Sztabu Generalnego
Adjutantura Generalna
Minister Spraw Wojsk.

M A T U S Z B W S K I
Ppułk.p.d.Szt.Gen.

ATTACHE WOJSKOWY

27.X.1932 r.

Przy Poselstwie Polskiem

w Londynie.

Do

795/1.

Sztabu Generalnego, Oddział II.

w W a r s z a w i e.

Nawiązując do wysłanego ostatnim kurjerem przeglądu prasy tutejszej na temat przesilenia gabinetowego w Anglii, mam zaszczyt przesłać do wiadomości dalsze szczegóły przegrupowania na stanowiskach rządowych.

Stanowisko ex-Premiera.

Lloyd George wystąpił ze składu Rządu, ale nie został pobity, jako działacz polityczny. Podkreślają to nawet jego przeciwnicy partyjni. "He is out, but not down". Ex-Premier niezawodnie użyje wszystkich swych wpływów i wykorzysta swoje zdolności w okresie nadchodzących wyborów, aby dowieść tego, co zaznaczał w ostatnich swych przemówieniach w Leeds i Glasgowie: że nie daje za wygraną i rolę swą nie uważa za skończoną. Istotnie liczba zwolenników Lloyd Georgea zmalała wprawdzie, ale wpływ jego bynajmniej nie pozostał bez śladu, i w kołach lewicowych niezawodnie ex-Premier odegra wybitną rolę przedewszystkiem w związku z dniem 15 listopada /General Election Day/, jako leader własnej partji, zwanej także "National Liberals".

Skład nowego Gabinetu.

Funkcje utworzenia nowego gabinetu otrzymał Bonar Law, który w ciągu trzech dni zdołał wypełnić powierzone mu zadanie. Skład Gabinetu nie został wprawdzie całkowicie skompletowany, zatwierdzoną jednak została lista 17-tu członków rządu, z których większość wejdzie w skład Gabinetu.

Bonar Law.

Nowy Premier angielski Andrzej BONAR LAW uro-

dził się w r. 1858 w New Brunswick, prowincji Kanady, jako syn pastora. Szkoły początkowe ukończył w Kanadzie, średnie zaś i wyższe wykształcenie otrzymał w Glasgow /w Szkocji/. Najprzód piastował stanowisko Sekretarza Parlamentarnego w Ministerjum Handlu. Od roku 1900 był Posłem do Parlamentu i zasiadał wśród stronnictwa Unionistów. 1911-15 leader opozycji w Izbie Gmin. 1915-16 Minister Kolonji. 1916-18 Minister Skarbu. 1919-1921 Prezes Scisłej Rady Ministerjalnej. 1916-21 Leader Izby Gmin. 1918-19 członek Gabinetu Wojennego. 1911-21 leader Unionist Party. Ostatnio Prezes Izby Handlowej w Glasgowie. Od dnia 23.X.b.r. Premier Gabinetu.

Część nowo-zatwierdzonych Ministrów pełniła funkcje w dawnym Rządzie. Kilku z nich utrzymało się na poprzednich stanowiskach /Lord Curzon - Minister Spraw Zagranicznych., Vice Hrabia Peel - Sekretarz dla Indji/ inni piastują obecnie inne teki w gabinecie Bonar Law. Np. Sir Robert Sanders, dawniej Pod-Sekretarz War Office, czyli Vice-Minister Wojny, obecnie Minister Rolnictwa; Ex-Minister Handlu, - obecnie Minister Skarbu; Ppłk. Amery, Sekretarz Finansowy Admiralicji, - obecnie Pierwszy Lord Admiralicji, czyli Minister Marynarki/.

Lord Derby.

Ministrem Spraw Wojskowych został Lord Derby.

Edward Earl of Derby, Baron Stanley, urodził się w r. 1865 w Londynie. Po ukończeniu Wellington College, służył w pułku grenadierów Gwardji. Następnie pełnił funkcje adjutanta Generał-Gubernatora Kanady, później był na służbie rządowej w Afryce, najprzód w charakterze Głównego Cenzora Prasowego, potem, jako sekretarz osobisty Lorda Roberts'a /1899-01/. 1901-03 Sekretarz Finansowy War Office. 1903-05 - Minister Poczty i Telegrafu. 1892-1906 członek Parlamentu. W czasie wojny światowej Naczelnym Kierownikiem Wydziału Poberowego. W

r.1916 Vice-Minister Wojny. 1916-20 Ambasador w Paryżu.
Obecnie Minister Spraw Wojskowych.

Ppik. Amery.

Minister Marynarki w nowym Gabinecie /Pierwszy lord Admiralicji/, Ppuk. Leopold Karol AMERY, urodził się w w. 1873 w Indjach. Po ukończeniu uniwersytetu w Oxfordzie, zajmował kilka posad prywatnych. m.i. sekretarza posła Courtney. Należał do Zarządu "Times" i zorganizował korespondencję wojenną tego pisma podczas wojny Transwalskiej /1899-1900/. Jako wojskowy służył w Egipcie, Palestynie, podczas wojny brał udział w kampanjach: w Gallipoli, na Bałkanach, we Flandrii. W r. 1917 pomocnik sekretarza Gabinetu Wojennego, 1917-18 członek Rady Wojennej w Wersalu, jako oficer sztabowy Ministerjum Wojny. 1919-21 Pod-sekretarz Parlamentarny dla Kolonji. 1921-22 Sekretarz Parlamentarny i Finansowy Admiralicji. Odbył szereg podróży do Azji Mniejszej i do wszystkich Dominjów Brytyjskich. Autor kilku dzieł między innymi "Historji Wojny Pol. Afrykańskiej".

Duke of Devonshire.

Minister Kolanji, Wiktor William Cavendish DUKE of DEVONSHIRE urodził się w r. 1868. Studja Uniwersyteckie ukończył w Cambridge. 1891-1906 był Posłem do Parlamentu. 1903-05, Podskarbi Królewski i Sekretarz Finansowy Ministerstwa Skarbu. 1915-16 "Cywilny Lord Admiralicji" Gubernator Hrabstwa Derbyshire. 1916-21 General Gubernator Kanady.

W związku z przegrupowaniem na stanowiskach Rządowych spodziewana jest zmiana na stanowisku Wice-Króla Indji.

Lord Reading /Izaak Rufus/ ma powrócić do Anglii jeszcze w końcu roku.

a/. Większość członków nowego rządu rekrutuje się z Izby Lordów i tem samym nadawałaby mu zabarwienie wybitnie konserwatywne, gdyby nie fakt, że jednak część wyższych stanowisk obsadzona jest przez kandydatów z

Ogólna charakterystyka nowego Gabinetu.

Izby Gmin /Minister Marynarki, Ppułk. Amery; Minister Handlu i Przemysłu, Lloyd Greame; Minister Rolnictwa, Sir Rob. Sanders/.

*Oku
w Kancelarii
w Paryżu*

b/. Charakterystycznym jest szeroki udział w Rządzie ludzi, mających, - bądź przez urodzenie, bądź przez dłuższy pobyt, - bliską styczność z poszczególnymi Dominjami. Przedewszystkiem sam Bonar Law jest pierwszym w historii Anglii Premierem, urodzonym poza granicami Wielkiej Brytanji. Duke of Devonshire był Gubernatorem Kanady, Lord Newar, obecny Minister dla Szkocji, był Gubernatorem Australji. Lord Curzon piastował urząd Wice-Króla Indji. I-szy Lord Admiralicji, Amery, urządził się w Indjach i zwiedził w podróżach wszystkie części Imperjum

Widocznym jest tu zamiar wciągnięcia do udziału w Rządzie jaknajwiększej ilości ludzi, obeznanych z warunkami poszczególnych Dominjów, i w ten sposób zaakcentowania wspólności interesów całego Imperjum.

c/. Współpraca i utrzymanie szczerej przyjaźni z poszczególnymi Państwami Ententy, w pierwszym rządzie z Francją. Pozostanie na stanowisku Lorda Curzona znamionuje te tendencje, gdyż Minister Spraw Zagranicznych, podobnie jak Lord Derby, był swego czasu Ambasadorem w Paryżu, i nadal pozostał gorącym zwolennikiem Francji i ścisłej współpracy z Ententą.

Charakterystyka przesilenia.

Podkreślić w końcu należy krótkotrwałość przesilenia.

W ciągu czterech dni nowy gabinet został utworzony i zatwierdzony. Przyczyną tego należy upatrywać przede wszystkim w zmyśle politycznym i gruntownem wyrobieniu w życiu publicznem - Anglików, następnie zaś w fakcie, że zmiana kursu polityki przez powołanie do steru rządu nowych czynników była kwestją żywotną, na którą głębił się cały szereg warunków, i wystarczyło jednej sprzyjającej okoliczności nietylko aby spowodować kryzys ale i

jego rozwiązanie załatwić.

Wybory,

Czas najbliższy zadecyduje o układzie sił w nowym Parlamencie. Dnia 15 listopada odbędą się wybory ogólne na terytorjum całego Królestwa Zjednoczonego. Opinia angielska całkowicie zaabsorbowana jest akcją przedwyborczą. Myśl polityczna koncentruje się w czterech głównych ugrupowaniach partyjnych: /w porządku spodziewanej liczby głosów/

1. Unionists /Konserwatyści/ - leader Bonar Law,
2. Labour Party /skrajna lewica/- " Henderson, Ramsay Macdonald,
3. National Liberals " Lloyd George,
4. Independent Liberals " Asquith.

Pozatem jest jeszcze niezależna partja kobiet, choć część z nich będzie reprezentowana i w powyżej wymienionych stronnictwach politycznych.

Przegrupowa-
nia prasowe.

W związku ze zmianą na stanowiskach rządowych, nastąpiło pewne przegrupowanie w stosunkach prasowych.

"Daily Express", organ Lloyd Georgea, przeszedł do opozycji, natomiast konserwatywna "Morning Post"/najwyżej ze wszystkich pism angielskich isposobiona dla Polski/ stała się organem pół-oficjalnym.

Spodziewana zmiana na stanowisku Ambasadora Angielskiego w Paryżu. Według wiadomości z Foreign Office, Lord Hardinge, Ambasador angielski w Paryżu, zgłosił swoją dymisję ze względów prywatnych. Na zastępcę jego upatrzonym jest podobno Sir George Grahame, obecny Ambasador w Brukselli.

Lord Hardinge był reprezentantem W. Brytanji we Francji od r. 1920. Przez czas jakiś piastował stanowisko Wice-Króla Indji.